

OBSAH

0. Úvod.....	3
1. Jazyk.....	5
1.1 Mluvená a psaná podoba jazyka	5
1.2 Vznik písma.....	5
1.3 Jazyk jako systém.....	6
1.4 Znakový charakter jazyka.....	7
1.5 Langage, langue, parole.....	8
1.6 Dva pohledy na jazyk.....	9
1.7 Jazykověda.....	10
1.8 Jazykové roviny a lingvistické disciplíny	11
1.9 Vědy o jazyce.....	13
2. Jazykové roviny.....	16
2.1 Rovina zvuková	16
2.1.1 Členění francouzské promluvy.....	20
2.1.2 Jednotky segmentální.....	20
2.1.2.1 Kvalita, kvantita a nosovost vokálů.....	20
2.1.2.2 Znělost a neznělost	21
2.1.2.3 Asimilace souhlásek.....	21
2.1.2.4 Zdvojování souhlásek.....	22
2.1.2.5 Vázání a návaznost samohlásek	23
2.1.2.5.1 Povinné vázání.....	23
2.1.2.5.2 Zakázané vázání.....	24
2.1.2.5.3 Návaznost samohlásek.....	24
2.1.2.6 Fonetická transkripce	25
2.1.3 Jednotky suprasegmentální	25
2.1.3.1 Přízvuk.....	25
2.1.3.2 Melodie (intonace)	26
2.1.3.3 Rytmus.....	28
2.1.4 Dnešní výslovnost francouzštiny.....	28
2.2 Rovina morfoložická	29

2.2.1 Morfém.....	29
2.2.2 Morfologie.....	30
2.2.3 Slovo.....	30
2.2.3.1 Slova autosémantická a synsémantická	31
2.2.3.2 Slovní druhy.....	32
2.2.4 Druhy morfémů.....	33
2.2.5 Paradigmatické vztahy.....	34
2.2.6 Homofonie.....	36
2.2.7 Synkretismus.....	36
2.3 Rovina syntaktická	36
2.3.1 Věta a výpověď.....	37
2.3.1.1 Stavba věty.....	38
2.3.1.2 Délka věty.....	39
2.3.2 Syntagmatické vztahy.....	39
2.3.3 Složková analýza.....	40
2.3.3.1 Transformace aktivum/pasívum.....	41
2.4 Rovina lexikální.....	42
2.4.1 Slovníky	42
2.4.2 Lexém.....	44
2.4.2.1 Nadřazenost a podřazenost	44
2.4.3 Sémaziologický a onomaziologický postup	44
2.4.4 Jazyková pole.....	45
2.4.5 Monosémie a polysémie	46
2.4.6 Synonyma, homonyma, antonyma a paronyma.....	46
2.4.7 Změny ve slovní zásobě.....	46
2.4.8 Faux amis.....	47
3. Třídění jazyků.....	49
3.1 Typologie fonologická.....	49
3.2 Typologie morfologická	50
3.2.1 Typ izolační.....	51
3.2.2 Typ aglutinační.....	55
3.2.3 Typ flexivní.....	56

3.2.4 Typ introflexivní.....	59
3.2.5 Typ polysyntetický.....	60
3.3 Typologie syntaktická.....	61
3.4 Typologie lexikální.....	61
3.5 Zařazení francouzštiny z hlediska typologického.....	62
4. Indoevropské jazyky.....	63
4.1 Třídění indoevropských jazyků.....	65
4.2 Pidžin, jazyky kreolské, lingva franca.....	70
5. Francouzský jazyk.....	72
5.1 Vznik francouzského jazyka.....	72
5.1.1 Substrát, adstrát, superstrát.....	73
5.2 Obdobíromanizace.....	73
5.2.1 Charakter lidové latiny.....	74
5.2.1.1 Příklad.....	75
5.2.1.1.1 Hláskový systém.....	76
5.2.1.1.2 Morfosyntax.....	77
5.2.1.1.3 Slovní zásoba.....	79
5.3 Období germanizace.....	79
5.4 Periodizace historického vývoje francouzštiny.....	80
5.4.1 Stará doba.....	81
5.4.1.1 Nejstarší písemné památky.....	81
5.4.1.2 Příchod Normanů.....	83
5.4.1.3 Vznik dialektů.....	84
5.4.1.4 Starofrancouzský hláskový systém.....	84
5.4.1.5 Výslovnost ve staré francouzštině.....	85
5.4.1.6 Morfosyntax staré francouzštiny.....	86
5.4.1.7 Starofrancouzská slovní zásoba.....	88
5.4.2 Období středofrancouzské.....	90
5.4.2.1 Hláskový vývoj.....	91
5.4.2.2 Morfosyntax.....	91
5.4.2.3 Změny ve slovní zásobě.....	93
5.4.3 Nová doba.....	94

5.4.3.1 Období od počátku 17.století do roku 1789	94
5.4.3.1.1 Jazykový vývoj.....	95
5.4.3.1.1.1 Změny fonetické.....	95
5.4.3.1.1.2 Změny v morfosyntaxi.....	96
5.4.3.1.1.3 Vývoj slovní zásoby.....	96
5.4.3.2 Od revoluce do začátku 1.světové války	97
5.4.3.3 Od první světové války.....	98
5.4.4 Charakter současné francouzštiny.....	99
5.4.4.1 Výslovnost, abeceda a pravopis	99
5.4.4.2 Morfosyntax.....	101
5.4.4.2.1 Sloveso.....	101
5.4.4.2.1.1 Tvary slovesa v jazyce mluveném a psaném.....	102
5.4.4.2.1.2 Valence francouzského slovesa.....	103
5.4.4.2.2 Substantivum.....	104
5.4.4.2.3 Adjektivum.....	105
5.4.4.2.4 Adverbium.....	106
5.4.4.2.5 Zájmena.....	107
5.4.4.2.6 Determinanty.....	108
5.4.4.2.7 Předložky.....	109
5.4.4.2.8 Číslovky.....	110
5.4.4.2.9 Spojky.....	110
5.4.4.2.10 Částice.....	110
5.4.4.2.11 Prezentativ	111
5.4.4.2.12 Citoslovce	111
5.4.4.3 Syntax.....	112
5.4.4.4 Slovní zásoba současné francouzštiny.....	112
5.5 Jazykový styl.....	115
5.5.1 Jazyk reklamy.....	116
5.5.2 Styl právnícký.....	117
5.6 Jazykové útvary.....	118
5.6.1 Jazykové útvary z hlediska sociolingvistického	119
5.6.1.1 Francouzština lidová (<i>Français populaire</i>)	119

5.6.1.1.1 Výslovnost.....	119
5.6.1.1.2 Pravopis	121
5.6.1.1.3 Morfosyntax.....	121
5.6.1.1.4 Slovní zásoba	122
5.6.1.1.4.1 Tvoření slov	122
5.6.1.2 Argot.....	123
5.6.2 Jazykové útvary z hlediska geografického	124
5.6.2.1 Francouzská nářečí.....	124
5.6.2.1.1 Pikardský dialekt	125
5.6.2.1.2 Valonský dialekt.....	125
5.6.2.1.3 Lotrinský dialekt.....	126
5.6.2.1.4 Normandský dialekt.....	126
5.6.2.1.5 Šampaňský dialekt.....	127
5.6.2.1.6 Poitevinský dialekt.....	127
6. Frankoprovensálština.....	128
7. Okcitanština (<i>langue d'oc</i>).....	130
7.1 Dialekty okcitanštiny	132
7.2 Zvláštnosti okcitanštiny	134
Bibliografie.....	137
Rejstřík.....	141
Obsah.....	149